

گزارش شهریور ماه رئیس دانشگاه به دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت علمی

دکتر جعفریان: افق آینده دانشگاه ما روشن و دل‌انگیز است

را شاکرم که عنایتش شامل حال من شد تا بتوانم به وعده خود در ارائه گزارش ماهانه به‌طور کامل و بی‌کم‌وکاست عمل کنم. شاید بد نباشد بدانید که متن تمام گزارش‌ها را از ابتدا تا انتها من می‌نوشتم و بعد از اینکه نظرات یک جمع تقریباً ۱۰ نفره از دوستان و همکاران را دریافت و موارد لازم را اصلاح می‌کردم، لینک‌های مرتبط توسط دوستان روابط عمومی اضافه شده و گزارش روی سایت دانشگاه انتشار می‌یافت. این چرخه در طول چهار سال، دو شب پایانی هر ماه من و این همکاران گرامی را به

دکتر جعفریان، چهل و هشتمین و آخرین گزارش ماهانه خود در این دوره از مدیریت را به ارائه گزارشی از سفر حج و مروری بر فعالیت‌های چهارساله از واحدهای مختلف دانشگاه اختصاص داد.

متن گزارش به شرح ذیل است:

اعضای محترم هیئت‌علمی، کارکنان شریف و دانشجویان عزیز، سلام
این گزارش چهل و هشتم و آخرین گزارش من برای این دوره مدیریت دانشگاه است. خداوند بزرگ

از آنجاکه قسمت عمده شهریورماه با سفر حج من مصادف بود، دو مطلب مرتبط با این سفر را که در مکه مکرمه و منا نوشتم مقدمتاً تقدیم می‌کنم و در قسمت دوم و اصلی این گزارش مرور کوتاهی می‌کنم بر ۴ سالی که گذشت.

👉 نگاه مسلمانان جهان به یکدیگر

این اولین بار است که به حج تمتع مشرف می‌شوم. از آنجاکه قبلاً چند بار سفر عمره را درک کرده‌ام، با اماکن آشنا هستم و بعضی جاها مثل روضه منوره در مسجدالنبی یا حجرالاسود در مسجدالحرام را که این بار موفق نشدم، قبلاً با فراغ بال دیده‌ام.

آنچه در این سفر خیلی جلب توجه می‌کند «آدم‌ها» هستند. ظاهراً امسال در موسم حج حدود ۲ میلیون نفر زائر حرمین شریفین هستند و همه این افراد از روز هشتم تا دوازدهم در مشاعر حضور دارند. فقط از ایران بیش از ۸۶ هزار نفر و از اندونزی بیش از ۲۳۰ هزار نفر امسال حاجی می‌شوند. برخی از کشورهایی که زائرین آنها را به‌وضوح می‌توان بین مردم دید هند، عراق، پاکستان، مالزی، نیجریه، بنگلادش، غنا، افغانستان، ساحل عاج، سودان، لبنان، مصر، هندوستان، چین، ترکیه و در روزهای آخر قطر هستند. طبعاً تعداد زیادی زائر از سایر کشورهای اسلامی و غیر اسلامی هم در این جمع حضور دارند.

همه این آدم‌ها آمده‌اند که يك تکلیف شرعی مهم را انجام دهند. در همه شوق عجیبی برای این توفیق دیده می‌شود. بعضی از آنان بخصوص از طبقات پائین تر اجتماعی به هر مرد مسن اهل حجاز که می‌رسند ادای احترام می‌کنند گویی او را یادگاری از صدر اسلام می‌دانند. طبعاً این افراد با قومیت‌ها و فرهنگ‌های گوناگون رفتارهای متفاوتی هم دارند و از احکام مختلفی تبعیت می‌کنند. همه این افراد با امید واقعی و فطری به لطف الهی در اینجا حاضر شده‌اند و بعید به نظر می‌رسد اعمالشان بی‌ارزش باشد حتی اگر اعتقادات درستی نداشته باشند.

ما اعتقاد داریم مکتب تشیع کامل‌ترین آیین الهی

خود اختصاص داده است. این توضیح از دو جهت بود، اول تشکر از این دوستان عزیز پشت پرده که در پختگی متن و محتوا نقش اساسی داشتند و دوم رفع این شبهه که نویسنده کس دیگری است و من ویرایشگر آن هستم.

این کار که شاید برای بعضی اتلاف وقت به نظر برسد، از نظر من یک نمونه موفق ارتباط دوسویه مدیریت ارشد با تمام رده‌های سازمان در ایران و قابل ثبت است. ارتباط دوسویه از این جهت که گزارش‌های ماهیانه رئیس دانشگاه نه‌تنها تقریباً همیشه جزء پربازدیدترین مطالب سایت بود بلکه اغلب بیشترین تعداد کامنت را نیز به همراه داشت و من تقریباً تمام نظرات را خوانده‌ام. شاید این سؤال در ذهن بعضی همکاران بیاید که «خواندن نظرات چه فایده دارد اگر عملی نشوند؟» این سؤال خوب دو جواب مهم دارد. بسیاری از نظرات درست و درخواست‌های بجا وجود دارد که امکان عملی کردن آنها به دلیل محدودیت‌های مختلف از جمله قانونی، اعتباری و اجرایی وجود ندارد. در این موارد مدیریت ارشد سازمان ضمن توجه به درخواست یا مشکل برای رفع موانع تلاش می‌کند. برخی نظرات موضوعیت ندارند یا درست نیستند اما طبق ضوابطی که روابط عمومی دانشگاه در آغاز این دوره اعلام کرد منعی برای انتشار هم ندارند. طبعاً قضاوت درباره این موارد بر عهده خوانندگان است.

آخرین روز شهریور ۱۳۹۶ مصادف با اولین روز سال ۱۴۳۹ هجری قمری و اول محرم است. قبل از ورود به گزارش، ایام سوگواری سید و سالار شهیدان حضرت امام حسین علیه‌السلام را به تمام دلدادگان آن وجود مطهر تسلیت می‌گوییم.

همچنین با پایان یافتن تابستان، سال تحصیلی جدید آغاز می‌شود و دانشگاه ما خانه دوم حدود دو هزار دانشجوی جدید در تمام مقاطع خواهد شد. به تمام دانشجویان عزیز که دانشگاه علوم پزشکی تهران را برای ادامه تحصیل انتخاب کرده‌اند خوشامد می‌گوییم و امیدوارم بهترین روزهای زندگی خود را در حال کسب دانش در این دانشگاه بگذرانند.

است و هر فعلی با این اعتقاد به قبول نزدیک‌تر و از درجات بالاتر برخوردار است و به همین دلیل آنرا برگزیده‌ایم اما نگاهمان به بیش از یک میلیارد مسلمانی که غیر از این اعتقاد دارند چیست؟ متأسفانه باید بگوییم بعضی از شیعیان نیز به هر مسلمان غیر شیعه‌ای با چشم تحقیر و گاهی دشمنی می‌نگرند همانگونه که مسلمانان سایر مذاهب نسبت به شیعیان چنین احساس و رفتاری دارند.

اگر ما پیرو واقعی سیره اهل بیت هستیم که دعا می‌کنم باشیم، در عین التزام به تولی و تبری که از فروع دین است و نسبت به دوستان و دشمنان خدا و رسول و اهل بیت لازم، باید حساب خیل عظیم مسلمانان با مذاهب مختلف را از کسانی که آنان را عمداً یا سهواً گمراه کرده و می‌کنند جدا کنیم و به همه آنان با محبت نگاه کنیم. باید بپذیریم که دریافت‌های ما از صراط مستقیم تفاوت‌هایی دارد و بدون شك اشتباهاتی هم در آن وجود دارد و این ماهیت بشر است که خطا می‌کند. این خیل کثیر آدم‌ها نیز که عموماً در این امور از بزرگان خود تبعیت می‌کنند گناهی جز استضعاف فکری ندارند همان‌طور که بعضی از هم‌کیشان ما هم به درجاتی دچار آن هستند و رفتارهایی را به حساب دین می‌گذارند که هیچ اصلتی ندارند و بعضاً حتی خلاف اصول اساسی تعالیم اسلام هستند.

معصومین ما بهترین الگوی این رفتار در هر دو وجه بوده‌اند، شمشیر بران در مقابل سران کفر و محبت تام نسبت به مستضعفین فکری. روایاتی که به نوع برخورد پیامبر اکرم و ائمه اطهار با افراد مخالف و حتی توهین‌کننده مربوط می‌شود فراوان است و در همه آنها رفتار محبت‌آمیز این بزرگان با افراد جاهل نسبت به موضوعات جلب توجه می‌کند.

هر نوع برخورد غیر فکری با اعتقاد و طرز فکر یا سر از تفتیش عقاید و رفتارهای خشن با نام مذهب درمی‌آورد و یا منجر به ایجاد تشکلهای زیرزمینی و فرقه‌ای می‌شود. شواهد این ادعا را در قرون وسطی با حکومت کلیسا و در سال‌های اخیر در منطقه به شکل داعش دیده‌ایم. درجات پائین تر این رفتار

را در بسیاری از مسلمانان می‌توان دید که به دلیل تفاوت‌های فقهی و احکام عملی یکدیگر را حتی خارج از دین تلقی می‌کنند. رحمت واسعه خداوند نثار روح شهیدانی چون مرحوم مطهری و مرحوم بهشتی که به فطانت دریافته بودند فکر و ایده را فقط با فکر و ایده می‌توان پاسخ گفت.

اکنون در غروب چهارشنبه ۲۵ مرداد ۱۳۹۶ و ۲۳ زی القاعده ۱۴۳۸ در بیت‌الله الحرام و مقابل کعبه در کنار خیل کثیری از همین «آدم‌ها» نشستیم که بسیاری از آنها به رفتار و اعمال دیگران با تأسف نگاه می‌کنند و گاهی ناراحتی خود را به صورتی آشکار هم می‌کنند و بجای اینکه با یکدیگر احساس برادری کنند به فکر علت گمراهی دیگران هستند بخصوص اینجا که بیان «حرام- حرام» را زیاد می‌شنویم! آیا روزی خواهد رسید که مسلمانان اختلافات فقهی را مبنای تعامل با یکدیگر قرار ندهند و همه در کنار هم با تأکید بر مبنای مشترک اسلام بر چیزی اجتماع کنند که در آن اتفاق دارند و برادری را جایگزین کینه کنند؟ آیا جامعه اسلامی خواهد پذیرفت که هر کس مجاز است در رفتارهای فردی به آنچه درست می‌داند عمل کند و از این بابت نباید دیگران را متهم به خروج از دین الهی کند بلکه باید با احترام به عقاید دیگران حول موضوعات مورد اتفاق، اجتماع کنند؟ خدایا کی می‌شود آقا و مولای ما بیاید و آنچه را آیین حق است بدون ترس از احدی از بندگان تو بیان کند؟ «حتی لا يستخفی بشیئ من الحق مخافت احد من الخلق»

🔴 نگاهی دیگر به وجوب فریضه حج

روز عید قربان گذشت و ما پس وقوف روز نهم ماه ذی الحجه در عرفات و وقوف سحرگاه دهم در مزدلفه یا مشعرالحرام، اعمال حج تمتع شامل رمی جمره عقبه، قربانی (البته با وکالت) و حلق (تراشیدن سر) یا تقصیر (کوتاه کردن ناخن و قسمتی از مو) را انجام دادیم و اکنون در حال بیتوته در منی هستیم. من بیرون از محوطه چادر کاروان (که فضای اختصاص

تشریح درک همین سختی باشد تا مسلمانان شرایط دعوت انبیاء الهی از پیامبر خلیل تا رسول خاتم را در این مکان جغرافیایی تا حدودی حس کنند و به چشم خود گوشه‌ای از شرایط نامساعد دعوت به حق را ببینند: هوای گرم، طبیعت سخت، مکان‌های صعب، فرهنگ خاص و... اگرچه بی‌تردید شرایط امروز با ۱۴ قرن قبل و هزار سال قبل از آن کاملاً متفاوت است و امکانات فعلی قابل‌مقایسه با آن دوران نیست، اما بدون انجام این اعمال نمی‌توان چنین احساسی را تجربه کرد. تنها با انجام مناسک حج است که تصویری از زمین غیرقابل زرعی که ابراهیم خلیل همسر و فرزند شیرخوار خود را به فرمان الهی در آن رها کرد و بعد از سال‌ها در هنگام رجعت به آن باز به فرمان الهی تصمیم به قربانی کردن نوجوان برومند خود گرفت و شیطان را رمی کرد، به دست می‌آید. باید در عرفات بود تا فهمید حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام چگونه دعای عرفه را ایستاده در اوج گرما در آن بیابان خواند. باید در مزدلفه همراه جمعیت میلیونی زائران زیر سقف آسمان تا طلوع آفتاب بیدار ماند و راز و نیاز کرد همانگونه که احتمالاً بسیاری از انبیا که در این منطقه مبعوث شده‌اند چنین کرده‌اند. همه این اعمال و سایر مناسک این چند روز یعنی هشتم تا دوازدهم

یافته برای هر نفر در آن ۹۰ سانتی‌متر مربع است و عملاً امکان خوابیدن تمام افراد در آن وجود ندارد) در خیابان نشسته‌ام و مشغول نگاه به همان آدم‌هایی هستم که از ۷۲ ملت در اینجا حاضرند. تمام امروز در فکر علت و جوب حج برای تمام مسلمین مستطیع بودم. البته بزرگان متعددی درباره اسرار حج سخن گفته‌اند و کتاب نگاشته‌اند اما همه آن اسرار چیزی نیست که امثال من به راحتی قادر به درک آن باشیم. تشریح چنین فریضه‌ای را می‌توان از نگاهی دیگر هم دید و آن «سخت بودن» آن است. همه کسانی که حج تمتع به‌جا آورده‌اند از آن به‌عنوان کاری سخت یاد می‌کنند و این صرف‌نظر از زمانی است که این فریضه را ادا کرده‌اند، یعنی چه امسال، چه ۲۰ سال پیش و چه صدسال پیش. علیرغم افزایش هر ساله امکانات و بهبود نسبی شرایط همچنان این عمل «سخت» است و تقریباً در تمام مراحل آن سختی‌های متعددی وجود دارد. احرام، طواف، سعی، وقوف در عرفات و مشعر، اعمال روز عید قربان، بیتوته در منی و رمی جمرات هر کدام سختی‌های خود را دارد و همه این اعمال در سرزمین مکه با آب‌وهوای گرم و مرطوب، تقریباً در تمام طول سال. در نگاهی کاملاً ساده و بسیط امروز فکر می‌کردم شاید یکی از علل این

ذی الحجه، اگرچه امروز با انواع تسهیلات صورت می‌گیرد همچنان «سخت» است. (فاصله چادرهای ایران تا جمرات حدود سه کیلومتر است بدون سایه بان، که باید پیاده رفت و برگشت. برای سایر حاجیان نیز مشکلات مشابه و اغلب بیشتر است) خلاصه آنکه مناسب حج در يك نگاه حداقلی و شاید عوامانه، ما را به درك آنچه پیامبران الهی و به‌ویژه رسول مكرم اسلام در این سرزمین تحمل کرده‌اند نزدیک می‌کند. من اکنون بهتر می‌فهمم بازگشت پیامبر رحمت از طائف که حدود ۱۰۰ کیلومتری مکه است، پس از توهین و مجروح کردن ایشان به خاطر تبلیغ دین الهی چه معنایی دارد. من اکنون بهتر می‌فهمم در سه سال زندگی به‌صورت صحرایی در شعب ابی‌طالب بر پیامبر و مؤمنان صدر اسلام چه گذشته است؛ و من اکنون خیلی بهتر می‌فهمم که حتی متدینین ما در مقایسه با بزرگان صدر اسلام کار «سختی» در راه ترویج آیین الهی نکرده‌اند. بگذریم که تمام این سختی‌ها مربوط به قسمت جسمانی است و آنچه در روح بزرگ پیامبر که «رحمت للعالمین» است می‌گذشت، بسیار فراتر از این و فراتر از درك ما است. درود و سلام خداوند بر محمد مصطفی و خاندان مطهرش که بهترین واسطه فیض الهی برای عالمیان هستند.

نیمه‌شب دهم ذی الحجه ۱۴۳۸- منا

۴ سالی که گذشت

حرکت مبتنی بر برنامه یک الزام مدیریتی در حوزه اجرایی است و در محیط آکادمیک طبعاً باید بیشتر مورد توجه باشد، اما اینکه برنامه چگونه تدوین شود و چه افقی را مدنظر قرار دهد و از چه الگویی برای آن استفاده شود، موضوعی محل بحث و قابل مناقشه است. آنچه در بازه زمانی سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ در دانشگاه ما تجربه شد به‌طور خلاصه طراحی رئوس برنامه با حضور هیئت‌رئیس در معاونت‌ها و بحث در مورد برنامه هر معاونت، تصویب آن در دی‌ماه ۹۲ توسط هیئت امناء، پیگیری مستمر روند اجرای برنامه و دریافت گزارش میان‌دوره‌ای از معاونت‌ها و ارائه گزارش

نهایی در پایان دوره به هیئت‌امنا بود. ما با توجه به محدودیت‌های زمانی یک دوره مدیریت و ضرورت رسیدن به یک برنامه جامع در کوتاه‌ترین زمان، از روش‌های برنامه‌ریزی استراتژیک که مقدمات زمان‌بری لازم دارد استفاده نکردیم. علاوه بر این با توجه به حدود اختیارات دانشگاه تلاش شد تا با در نظر گرفتن افق بلندمدت، به مواردی پرداخته شود که در حد امکانات دانشگاه و مدت برنامه قابل اجرا باشد. در تمام دانشکده‌ها نیز انتخاب رئیس دانشکده بعد از ارزیابی برنامه ارسالی از بین کسانی که در نظرخواهی بیشترین اقبال اعضای هیئت‌علمی را کسب کرده بودند صورت گرفت و در طول ۴ سال گذشته روند اجرای برنامه ارائه شده از سوی ایشان در شورای دانشگاه و نیز با حضور هیئت‌رئیس در دانشکده‌ها پیگیری شد. در ادبیات روز رهبری و مدیریت، تدوین برنامه‌های عملیاتی بلندمدت بخصوص در عرصه سلامت توصیه نمی‌شود زیرا پس‌زمینه‌ها و شرایط دچار تغییرات سریع هستند و به این لحاظ برنامه بلندمدت نمی‌تواند امکان عملیاتی خود را حفظ کند؛ بنابراین متونی مانند نقشه علمی که افق ۲۰ ساله را در نظر می‌گیرد یا اسناد کلانی مانند «اهداف توسعه پایدار» که در سطح بین‌المللی تدوین می‌شوند قاعدتاً باید مبنای برنامه‌های کوتاه‌مدت عملیاتی باشند و تجربه دانشگاه شاهدهی بر این موضوع است.

ضمن تقدیر از تمام همکاران دانشگاه که در طراحی و اجرای این برنامه مشارکت داشتند، لازم می‌دانم از تلاش مجدانه همکاران مرکز تحقیق و توسعه سیاست‌های دانشگاهی که مسئول پایش برنامه، تهیه گزارش‌ها و ارائه بازخورد به واحدها بودند قدردانی کنم. همچنین حوزه ریاست دانشگاه در اجرای روند تدوین و پایش برنامه که مستلزم حضور هیئت‌رئیس در ۹ معاونت، ۱۱ دانشکده، ۱۴ بیمارستان و ۳ شبکه (اغلب بیش از یک بار) و ارسال مکاتبات مربوطه بود، نقش ویژه‌ای داشتند که قابل تقدیر است.

علاوه بر معاونت‌های دانشگاه که مسئول اجرای برنامه‌های اصلی بودند، دانشکده‌ها نیز دارای برنامه

✍️ آخرین سخن

با پایان گزارش شهریور ۹۶، این دوره مدیریتی دانشگاه نیز به پایان می‌رسد. خداوند بزرگ را شکر می‌کنم که این توفیق را به من داد که در خدمت دانشگاهی باشم که سرآمد آموزش و پژوهش در علوم پزشکی و یکی از مهمترین مراجع ارائه خدمات سلامت به مردم کشور است. اگرچه دوران پرفرازونشیبی را پشت سر گذاشتیم و شاید حجم فعالیت‌های انجام شده در این دوره در حوزه سلامت معادل چندین دوره معمول بود، اما خوشحالم که من و همکاران عزیزی که در کنار من قرار داشتند، از تمام توان و انرژی خود برای به نتیجه رسیدن کارها استفاده نمودند و از هیچ تلاشی فروگذار نکردند. امیدوارم این سعی و کوشش مورد رضای خداوند باشد و دانشگاهیان و مردم عزیزمان نیز از نتایج آن بهره برده باشند.

خوشبختانه افق آینده دانشگاه ما نیز روشن و دل‌انگیز است. با استفاده از خرد جمعی، مدیریت مشارکتی و حرکت مبتنی بر برنامه دانشگاه ما همچنان مسیر تعالی را طی خواهد کرد و خورشید درخشان علوم پزشکی و خدمات سلامت در ایران خواهد بود. رئیس دانشگاه هم فردی برآمده از همین نهاد اصیل است که راهی جز این نخواهد پیمود و وزیر محترم بهداشت که قانونا مسئول این انتخاب هستند بدون تردید بهترین مصالح دانشگاه را در نظر خواهند داشت؛ بنابراین من یا هر بزرگوار دیگری که این افتخار را داشته باشد، خدمتگزار شما دانشگاهیان گرامی و دانشجویان عزیز خواهد بود.

در پایان از همراهان گرامی این گزارش می‌خواهم همانگونه که من در مسجدالحرام یک طواف به نیابت از تمام دانشگاهیان انجام دادم و ضمن طلب خیر، ثواب آن را از طرف شما به حضرت ولی‌عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف تقدیم کردم، شما نیز مرا مشمول دعای خیر خود قرار دهید که چنان باشم که او بخواهد و چنان کنم که او بپذیرد.

دکتر علی جعفریان

شهریور ۱۳۹۶

مصوب هیئت‌رئیس بود که با روند مشابه اجرای آن پایش شد و گزارش عملکرد آنها نیز مراحل نهایی آماده‌سازی را می‌گذرانند و به‌زودی منتشر خواهد شد.

برآورد من از عملکرد کلی دانشگاه در این دوره این است که از نظر عناوین و سرفصل‌ها میزان پیشرفت برنامه بیش از ۸۰ درصد و با در نظر گرفتن محتوا و اهمیت برنامه‌ها حدود ۶۰ درصد است. این برآورد با نظرخواهی انجام شده در جلسه مدیران گروه‌های آموزشی، رؤسای دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها و معاونان دانشگاه همخوانی دارد که در آن ۷۰ درصد شرکت‌کنندگان پیشرفت برنامه‌ها را قابل‌قبول و ۲۰ درصد آن را متوسط ارزیابی کردند.

لازم می‌دانم از تلاش بی‌شائبه معاونان محترم دانشگاه، مدیران و کارکنان شریفی که در به ثمر رسیدن برنامه‌ها نقش اصلی را داشتند سپاسگزاری کنم. همچنین از تمام مسئولان دانشکده‌ها، بیمارستان‌ها و شبکه‌ها در رده‌های مختلف سپاسگزارم که با تلاش خود امکان محقق شدن اهداف برنامه‌ها را فراهم آوردند.

مشارکت اعضای محترم هیئت‌علمی، کارکنان رسته‌های مختلف، دانشجویان عزیز و بخصوص کارورزان و دستیاران پرتلاش دانشگاه در به ثمر رسیدن فعالیت‌ها شایسته تقدیر است که بدون حضور و فعالیت آنان دانشگاه مفهومی ندارد.

دستیابی به تمام اهداف برنامه به دلایل مختلف از جمله محدودیت منابع، موانع اجرایی و برخی اشکالات مدیریتی داخل سیستم میسر نبود. ایده‌های فراوانی وجود داشت که به برنامه تبدیل نشد و برنامه‌های متعددی وجود داشت که به عمل درنیامد. این ماهیت بشر است که از یک طرف با محدودیت‌های متعدد روبرو است و از طرف دیگر دنیای بی‌نهایت آمال و خواسته‌ها در برابرش قرار دارد و درعین حال موجودی اصالتاً ضعیف است: «یا لطیف ارحم عبدک الضعیف». امیدوارم دانشگاه عذر ما را بابت هر قصوری که ممکن است در این مدت مرتکب شده باشیم، بپذیرد.

